

Ympäristödiplomi

Energia ja kiinteistöt

Yliarkkitehti Edla Mäkelä

KIRKKOHALLITUS⁺

Minimikriteerit

- Rakennusrekisteri Basis ja energiankulutuksen seuranta
- Energiavastaava
- Kiinteistöstrategia

BASIS

- Seurakunnan kiinteistöjen ja rakennusten **perustiedot** on tarkistettu ja täydennetty.
- Rakennusten keskeiset tietokentät tulee olla täydennetty myös korjausavustusta haettaessa.
- Sähkön, lämmön ja veden kulutusta voi seurata vuositasolla kirjaamalla kulutustiedot vuoden alussa.

Energia- vastaava

- koordinoi energiankulutuksen seurantaa
 - Vähimmäistavoitteena on mitata kunkin rakennuksen vuosikulutus ja seurata kulutuksen muutoksia joko Basis-järjestelmällä tai huoltokirjan avulla.
- koordinoi energiankulutuksen vähentämiseksi tehtäviä toimenpiteitä
- koordinoi työntekijöille järjestettävää energiansäästökoulutusta
- ilmoittaa vuosittain seurakunnan osallistumisesta energiansäästöviikkoon

Kiinteistö- strategia

- Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian mukaan vähällä käytöllä olevista tiloista luovutaan ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
- **Kirkkohallituksen kiinteistöstrategiamalli** antaa selkeän ja käytännöllisen prosessin siitä, miten luodaan kymmenen vuoden tulevaisuuteen ulottuva visio ja sille toimiva kiinteistöstrategia. Malli ohjeistaa:
 - Miten väestö- ja jäsenennusteet sekä ennusteet tulevien vuosien kirkollisverotuotoista vaikuttavat toimitilojen tarpeeseen.
 - Olemassa olevan rakennus- ja kiinteistökannan inventointia ja korjausvastuun selvittämistä.
 - Kiinteistöstrategiaohje sisältää mm. esimerkkilaskurin tilojen käyttöasteesta.

Kiinteistö- strategia- malli

- Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi 23.2.2021 seurakuntien kiinteistöstrategiamallin, jonka käyttöohjeet sekä malliin ja ohjeisiin liittyvät lomakkeet, taulukot ja muut dokumentit löytyvät [Sakastista](#).
- Kirkkohallitus on pilotoinut kiinteistöstrategiamallia kuuden erikokoisen seurakuntatalouden kanssa. Pilotoinnin pohjalta kiinteistöstrategiamallin dokumentteja on päivitetty maaliskuussa 2023.

SEURAKUNTIEN RAKENNUSKANTA

7306 RAKENNUSTA, BASIS 26.4.2023

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

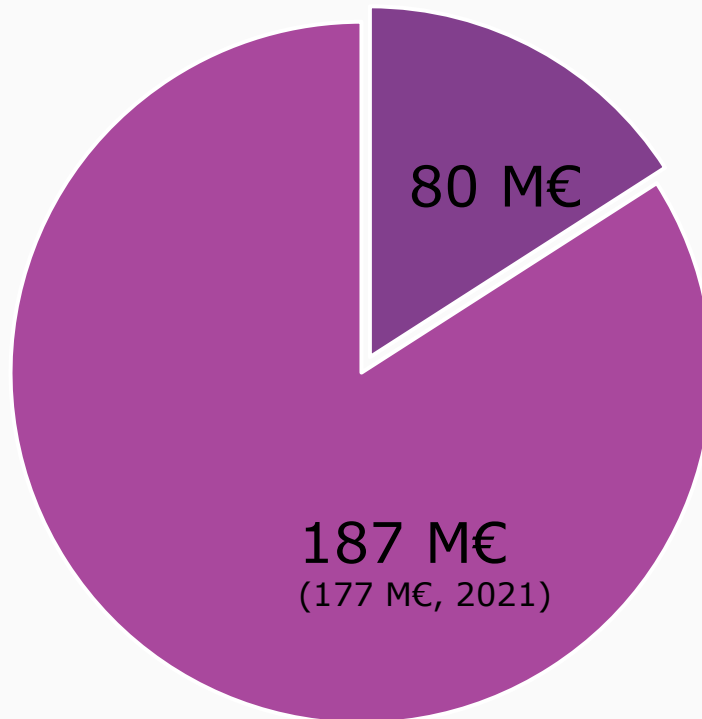
Kiinteistötoimen
kulut 2022

267 M€

(257 M€, 2021)

25%

seurakuntien
vuosittaisista
toimintakuluista

KIRKOLLISET RAKENNUKSET 1163
(Basis 26.4.2023)

- Kirkot 667
- Kellotapulit 260
- Siunauskappelit 218
- Hautakappelit 18

MUUT RAKENNUKSET 6143

- Hautaustoimen rakennukset 799
- Kappelit, muut kirkot 122
- Seurakuntatalot 879
- Leiri- ja kurssikeskukset 788
- Muut rakennukset; rakenteet 1352
- Asuinrakennukset ja osakkeet 251

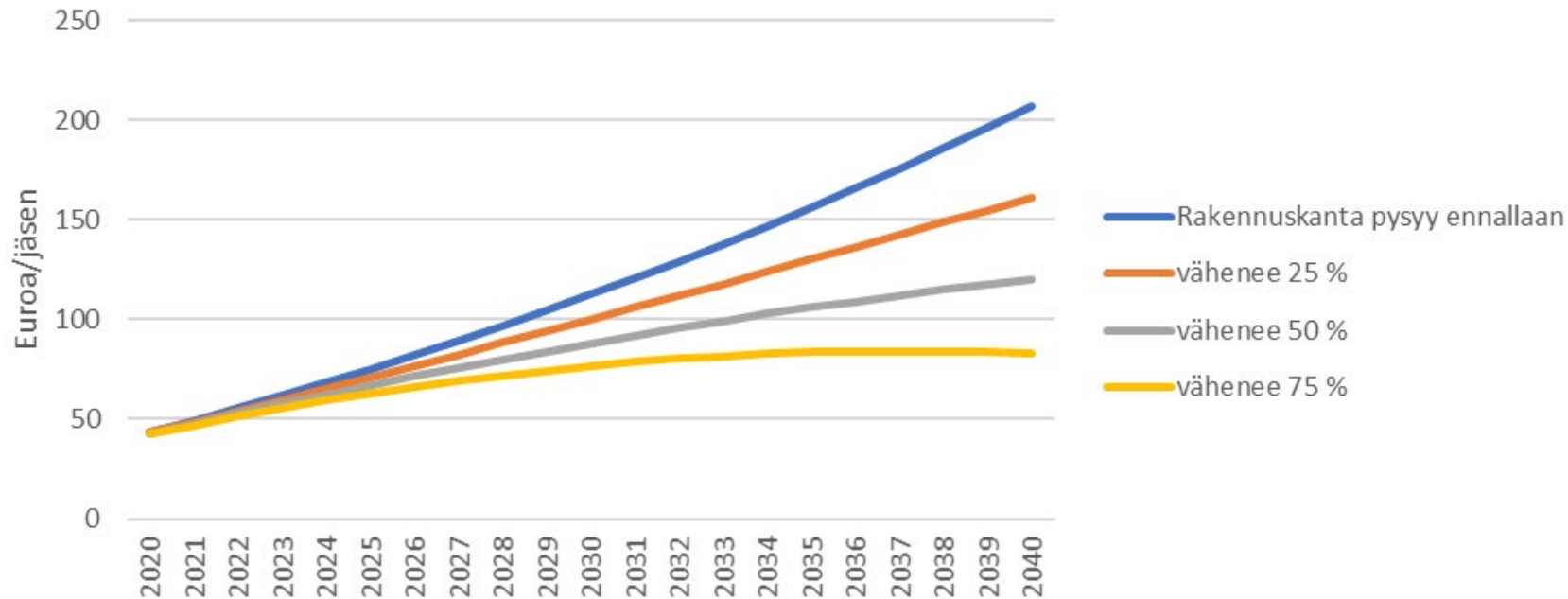
- ei ryhmittelyä 1952

Tilojen käyttö

- Sähköiset tilojen varauskalenterit
- Yhteiskäyttötilat
- Kirkkojen monikäyttöisyys
 - ❖ [Saman katon alle -julkaisu](#)
- Rakennusten "salkutus"
BASIKSEEN:
 - ❖ Säilytettävät
 - ❖ Kehitettävät
 - ❖ Luovuttavat
 - ❖ Toistaseksi säilytettävät

SEURAKUNTIEN RAKENNUSTEN KORJAUSVELKA JA YLLÄPITOKULUT 2020-2040

OLETUKSENA, ETTÄ 20% KORJAUKSISTA JÄÄ VUOSITTAIN TEKEMÄTTÄ

Uusiutuva energia

- Hiilineutraali kirkko 2030 –strategian suosituksena on luopua öljylämmityksestä ja fossiilisilla polttoaineilla tuotetun sähkön käytöstä vuoteen 2025 mennessä.
- Tarkastetaan ja päivitetään **BASIKSESSA** rakennusten LIITTYMÄT/VARUSTUS välilehdeltä lämmitystiedot
- **ARA**lta haettavana avustusta maakaasu- ja öljylämmityksestä luopumiseen

Sähköinen kiinteistön huolto- ja ylläpito- järjestelmä

- **BASIKSEN** lisäksi seurakuntataloudet voivat hankkia kirkkohallituksen keväällä 2023 kilpailuttaman

Granlund Manager –sovelluksen

- Huoltotoiminnan johtamisen työkalut
- Huoltokirja
- Palvelupyynnöt
- Huoltosuunnitelma
- Kunnossapidon johtamisen työkalut
- PTS = pitkän tähtäimen suunnitelma
- Energiahallinta, seuranta ja optimointi
- Raportointi
- Mobiilisovellukset

Energian- kulutuksen vähentäminen ja energia- tehokkuus

- Energiakatselmuksissa käydään läpi **mihin energiaa kuluu** ja miten energiankäyttöä voidaan tehostaa.
- **Kulutusseurannan** avulla selvitetään kulutustaso, havaitaan kulutuksen muutokset ja pystytään selvittämään muutosten syyt.
- Lämpötilan ja kosteuden seuranta
- Lämmitysverkoston perussäädön avulla lämmitysjärjestelmä säädetään toimimaan suunnitellulla tavalla. Perussäädöllä varmistetaan, että kaikissa **huoneissa on suunnitelmien** mukainen lämpötila.
- Ilmastointijärjestelmien tasapainotus ja energiatehokkuuden huomioiminen. **Ilmastointijärjestelmän tasapainotus** parantaa myös sisäilman laatua.
- Kiinteistöjen **käyttäjien opastus** kannustaa ja motivoi välttämään tarpeetonta energiankulutusta ja vaikuttamaan kiinteistön energiankäytön tehostumiseen.

Uudis- ja korjaus- rakentaminen

- Kirkkohallitus myöntää **avustusta vain korjaushankkeisiin.**
- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa rakennuksessa **rakennusosat kunnostetaan**, vain korjauskelvottomat osat uusitaan
- Tiiveys tärkeämpää kuin paksu eristys
 - Esim. Paksu yläpohjan monimateriaalinen eristyskerros ei saa estää vesikaton alapuolen tuulettumista.
- Luonnonmukaiset oikeat materiaalit
 - Muovia ei tule käyttää rakenteissa tai maaleissa
 - Puurakenteisen rakennuksen puuikkunoiden tiivistys **pellavariveellä**, Ei uretaanivaahtoa
- Kirkonkellon soiton automatisointi

- **Uudisrakennus muuttuu korjausvelaksi heti kun se on valmistunut.**

Kiinteistöjen puhtaanapito

- Siivouksella suojellaan rakennusta ja vähennetään kulumista
- Valitaan ympäristöystävälliset siivousmenetelmät ja aineet
 - Lehtien haravointi lehtipuhaltimen sijaan
 - Biohajoavat tuotteet
- Roskien lajittelu
- Luovutaan kertakäyttötuotteista
- Suunnitelmalliset lumien kasauspaiikat
- Sadevesikourujen, kattokaivojen ja sadevesikaivojen säännöllinen puhdistus
- Puut, pensaat ja istutukset pois rakennusten seinustoilta

Vie mennessäs, tuo tullessas.

Kirkkohallituksen kiinteistöstrategiamallilla kohti ympäristötavoitteita

Basis-tiedot kuntoon

Rakennusten korjausohjelmat (esim. TVD)

Faktaa siitä mihin varat riittävät

Luovutaan turhista rakennuksista ja pystytään pitämään huolta säilytettävistä rakennuksista, joihin toiminta keskittyy

Kiinteistöstrategian avulla päästään kohti hiilineutraalisuutta

SEURAKUNTIEN KOKONAISEDUN TOTEUTUMINEN

